

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Кириченка Сергія Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частин першої, другої статті 55, пункту 1 частини першої статті 56, частини першої статті 130, пункту 2 частини першої статті 284, частин першої, другої статті 409, статті 410, частини першої статті 411 Кримінального процесуального кодексу України

Київ
20 травня 2026 року
№ 124-3(І)/2026

Справа № 3-85/2026(202/26)

Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Петришина Олександра Віталійовича – головуючого,
Грищук Оксани Вікторівни,
Олійник Алли Сергіївни – доповідача,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Кириченка Сергія Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частин першої, другої статті 55, пункту 1 частини першої статті 56, частини першої статті 130, пункту 2 частини першої статті 284, частин першої, другої статті 409, статті 410, частини першої статті 411 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Олійник А.С. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Кириченко С.І. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частинам першій, другій, четвертій

статті 41, частинам першій, другій, шостій статті 55, статті 56, пункту 9 частини другої статті 129 Конституції України (конституційність) частини першу, другу статті 55, пункт 1 частини першої статті 56, частину першу статті 130, пункт 2 частини першої статті 284, частини першу, другу статті 409, статтю 410, частину першу статті 411 Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс).

Згідно з частинами першою та другою статті 55 Кодексу «потерпілим у кримінальному провадженні може бути фізична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, юридична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди, а також адміністратор за випуском облігацій, який відповідно до положень Закону України „Про ринки капіталу та організовані товарні ринки“ діє в інтересах власників облігацій, яким кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди.

Права і обов'язки потерпілого виникають в особи з моменту подання заяви про вчинення щодо неї кримінального правопорушення або заяви про залучення її до провадження як потерпілого.

Потерпілому вручається пам'ятка про процесуальні права та обов'язки особою, яка прийняла заяву про вчинення кримінального правопорушення».

Згідно з пунктом 1 частини першої статті 56 Кодексу протягом кримінального провадження потерпілий має право „бути повідомленим про свої права та обов'язки, передбачені цим Кодексом“.

Відповідно до частини першої статті 130 Кодексу „школа, завдана незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, відшкодовується державою за рахунок Державного бюджету України у випадках та в порядку, передбачених законом“ .

У пункті 2 частини першої статті 284 Кодексу передбачено, що кримінальне провадження закривається в разі, якщо „встановлена відсутність в діянні складу кримінального правопорушення“.

Відповідно до статті 409 Кодексу „підставою для скасування або зміни судового рішення при розгляді справи в суді апеляційної інстанції є:

- 1) неповнота судового розгляду;
- 2) невідповідність висновків суду, викладених у судовому рішенні, фактичним обставинам кримінального провадження;
- 3) істотне порушення вимог кримінального процесуального закону;
- 4) неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність“ (частина перша);

„підставою для скасування або зміни вироку суду першої інстанції може бути також невідповідність призначеного покарання тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого“ (частина друга).

Згідно зі статтею 410 Кодексу „неповним визнається судовий розгляд, під час якого залишилися недослідженими обставини, з’ясування яких може мати істотне значення для ухвалення законного, обґрунтованого та справедливого судового рішення, зокрема, у разі якщо:

- 1) судом були відхилені клопотання учасників судового провадження про допит певних осіб, дослідження доказів або вчинення інших процесуальних дій для підтвердження чи спростування обставин, з’ясування яких може мати істотне значення для ухвалення законного, обґрунтованого та справедливого судового рішення;

- 2) необхідність дослідження тієї чи іншої підстави впливає з нових даних, встановлених при розгляді справи в суді апеляційної інстанції“.

Відповідно до частини першої статті 411 Кодексу „судове рішення вважається таким, що не відповідає фактичним обставинам кримінального провадження, якщо:

- 1) висновки суду не підтверджуються доказами, дослідженими під час судового розгляду;

- 2) суд не взяв до уваги докази, які могли істотно вплинути на його висновки;

3) за наявності суперечливих доказів, які мають істотне значення для висновків суду, у судовому рішенні не зазначено, чому суд взяв до уваги одні докази і відкинув інші;

4) висновки суду, викладені у судовому рішенні, містять істотні суперечності“.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

У серпні 2023 року Кириченко С.І. звернувся до Державного бюро розслідувань України з повідомленням про вчинення кримінального правопорушення, передбаченого частиною першою статті 364 Кримінального кодексу України, слідчою Лубенського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції у Полтавській області Сербін (Бородавкою) О.В.

Слідчий першого слідчого відділу (з дислокацією у місті Полтава) Територіального управління Державного бюро розслідувань у місті Полтаві Кривенко І.Л. постановою від 14 лютого 2025 року заклав кримінальне провадження у зв'язку з відсутністю складу кримінального правопорушення у діях слідчої Лубенського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції у Полтавській області Сербін (Бородавки) О.В.

Слідчий суддя Октябрського районного суду міста Полтави ухвалою від 2 квітня 2025 року, залишеною без змін ухвалою Полтавського апеляційного суду від 5 червня 2025 року, відмовив у задоволенні скарги Кириченка С.І. на постанову слідчого першого слідчого відділу (з дислокацією у місті Полтава) Територіального управління Державного бюро розслідувань у місті Полтаві Кривенка І.Л. про закриття кримінального провадження.

3. Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що внаслідок застосування судами пункту 2 частини першої статті 284 Кодексу щодо закриття кримінального провадження у зв'язку з відсутністю складу кримінального правопорушення „особа, яка скоїла злочин, unikне відповідальності“.

На підтвердження своєї позиції автор клопотання посилається, зокрема, на приписи Конституції України, Кодексу, а також на судові рішення у його справі.

4. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України керується таким.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77); якщо суб'єкт права на конституційну скаргу пропустив строк подання конституційної скарги у зв'язку з тим, що не мав повного тексту судового рішення, він має право висловити у конституційній скарзі клопотання про поновлення пропущеного строку (частина третя статті 77).

4.1. З аналізу конституційної скарги та долучених до неї матеріалів випливає, що остаточним судовим рішенням у справі Кириченка С.І. є ухвала Полтавського апеляційного суду від 5 червня 2025 року, яка набрала законної сили з дати її прийняття, є остаточною і оскарженню не підлягає.

Суб'єкт права на конституційну скаргу мав реалізувати право на подання конституційної скарги до 6 вересня 2025 року.

Автор клопотання вже звертався до Конституційного Суду України з конституційними скаргами щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) оспорюваних приписів Кодексу, які були зареєстровані від 26 вересня 2025 року (вх. № 18/362), від 27 жовтня 2025 року (вх. № 18/411), проте Секретаріат Конституційного Суду України листами від 3 жовтня 2025 року (вих. № 004-018-18/3350), від 30 жовтня 2025 року (вих. № 004-018-18/4008) повернув їх як такі, що за формою не відповідають вимогам Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Кириченко С.І. втретє звернувся до Конституційного Суду України з конституційною скаргою, яку було зареєстровано 27 листопада 2025 року (вх. № 18/449).

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України ухвалою від 14 січня 2026 року № 4-2(І)/2026 відмовила у відкритті конституційного провадження.

Автор клопотання знову звернувся до Конституційного Суду України з конституційними скаргами, які були зареєстровані від 6 лютого 2026 року (вх. № 18/67), від 27 лютого 2026 року (вх. № 18/111), від 23 березня 2026 року (вх. № 18/163), проте Секретаріат Конституційного Суду України листами від 12 лютого 2026 року (вих. № 004-018-18/523), від 5 березня 2026 року (вих. № 004-018-18/972), від 26 березня 2026 року (вих. № 004-018-18/1329) повернув їх як такі, що за формою не відповідають вимогам Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Суб'єкт права на конституційну скаргу усьоме звернувся до Конституційного Суду України з конституційною скаргою 9 квітня 2026 року (вх. № 18/202). Отже, конституційну скаргу подано поза межами вимог, передбачених пунктом 2 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Кириченко С.І. просить поновити пропущений строк подання конституційної скарги, оскільки він у попередніх зверненнях

до Конституційного Суду України неправильно зазначав назву звернення та не заявляв клопотань про поновлення пропущеного строку.

Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України вважає, що немає підстав для поновлення пропущеного строку подання конституційної скарги Кириченка С.І. згідно з частиною третьою статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

4.2. У конституційній скарзі суб'єкт права на конституційну скаргу просить визнати неконституційними, зокрема, частини першу, другу статті 55, пункт 1 частини першої статті 56, частину першу статті 130, частини першу, другу статті 409, статтю 410, частину першу статті 411 Кодексу, проте зазначені приписи Кодексу не застосовані в остаточному судовому рішенні у його справі – ухвалі Полтавського апеляційного суду від 5 червня 2025 року.

Отже, в цій частині конституційна скарга не відповідає вимогам частини першої статті 55, абзацу першому частини першої статті 56 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

4.3. Зі змісту конституційної скарги також вбачається, що Кириченко С.І., стверджуючи про невідповідність Конституції України пункту 2 частини першої статті 284 Кодексу, не навів обґрунтування тверджень щодо його неконституційності, а лише висловив незгоду із судовими рішеннями, ухваленими у його справі, що свідчить про недотримання вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту

Конституційного Суду України Третя колегія суддів Першого сенату
Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Кириченка Сергія Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частин першої, другої статті 55, пункту 1 частини першої статті 56, частини першої статті 130, пункту 2 частини першої статті 284, частин першої, другої статті 409, статті 410, частини першої статті 411 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**